

Til Cavlingkomiteen

Vi indstiller hermed Altingets journalister Sine Riis Lund, Hjalte Kragesteen, Morten Øyen Jensen og Andreas Arp til Cavlingprisen 2020.

Deres artikelserie 'tvivlen om landbrugets store klimahåb' er ikke blot en afsløring om en ministers tilbageholdelse af centrale informationer og om en fagspecifik diskussion om et klimavirkemiddel. Det er også en historie om det parlamentariske samspil mellem regering og Folketing og om at træffe milliardstore klimabeslutninger på et utilstrækkeligt vidensgrundlag i en tid, hvor tempoet i klimapolitikken samtidig er accelereret markant.

Historierne minder os alle om, at der alle steder kan være en risiko for betydelige fejlprioriteringer, hvis de mange store – og til tider fagligt komplicerede - klimatiltag baserer sig på uopdaterede modelberegninger og spinkel klimaviden. Også selvom tiltagene møder bred opbakning blandt politikere og aktører.

I de kommende år taler afsløringerne derfor også ind i vigtigheden af at have et kritisk blik på usikkerheden ved de tiltag, som Danmark står overfor, hvis der skal leveres på målsætningen om at reducere udledningen af klimagasser med 70 procent i 2030.

Det hele startede med, at de fire journalister undrede sig over, hvorfor der var et radikalt folketingsmedlem, der på en sen novemberaften i 2019 skulle afsløre på Facebook, at en regnefejl har ført til, at Danmark har undervurderet antallet af klimabelastende lavbundslande - med massive konsekvenser for landbrugets drivhusgasudledninger og regeringens klimamålsætninger?

De søgte derfor aktindsigt hos én styrelse, to departementer og Aarhus Universitet og kunne efter at have gennemlæst flere tusinde siders dokumenter – fra interne notater og mails til lange, komplicerede fagrapporter – i december 2019 afsløre, at fødevarerministeren havde kendt til regnefejlen i flere måneder uden at orientere Folketingets relevante ordførere.

Ministeren blev kaldt i samråd og fik kritik fra et stort flertal i Folketinget, som henviste til brud på officielle retningslinjer for samspil mellem regering og Folketing. Ministeren beklagede forløbet, der desuden førte til nye retningslinjer internt i ministeriet for, hvornår Folketinget bør orienteres om ny viden.

Altingets afdækning var dog langt fra slut. Baseret på aktindsigter kunne Altinget nemlig også afsløre, at der internt i ministeriet var opstået alvorlig tvivl om effekten af det mest populære virkemiddel til at nedbringe landbrugets CO₂-udledning.

Advarslerne kom først frem efter, at partierne i rød blok havde afsat milliarder af til at udtage lavbundsland med finanslovsaftale for 2020. Og efter afsløringerne erkendte klimaministeren også, at der er tvivl om effekten. Og i september 2020 nedjusterede regeringen forventningerne til, hvor stor en klimaeffekt, der kan hentes ved at udtage lavbundslande.

Når man træder et skridt tilbage, så bliver det tydeligt, at artikelserien også handler om vores trang til simple løsninger, og om hvor svær klimapolitik kan være, når virkeligheden rammer.

Artikelserien har allerede affødt et legat på 25.000 kroner fra Thomas Gerstenbergs Fond til Støtte for Retssikkerheden.

Med venlig hilsen
Kasper Frandsen
Nyhedsredaktør, Altinget